

Van de Werkvloer

John Vollenbroek zag inmiddels al heel wat werkvloeren van dichtbij. In deze rubriek deelt hij met ons zijn praktijkervaringen met werknemers en veilig werken.

Remmen bij oranje

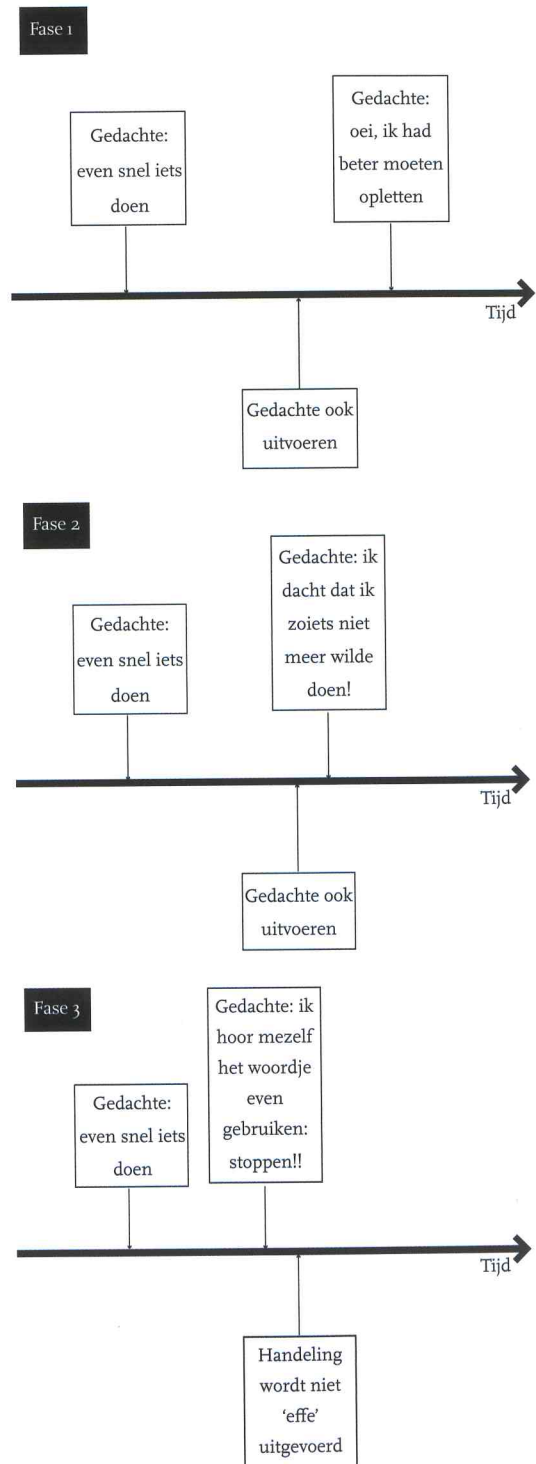
Veel dingen doe je op routine. Even snel. In sommige beroepen kan het dan ineens verschrikkelijk mis gaan. Hoe leer je jezelf af om gevaarlijke handelingen te verrichten zonder erbij na te denken?

Tijdens een discussie over het onbedoeld overslaan van stappen tijdens bepaalde werkzaamheden noemde een van de deelnemers als belangrijke oorzaak “even snel iets doen.” Op dat moment zag ik een collega van hem non-verbaal reageren alsof hij een elektrische schok kreeg. Ik vroeg hem of mijn waarneming met ‘even snel iets doen’ te maken had. Hij rolde de mouw van zijn overhemd op, zodat een flink litteken zichtbaar werd van pols tot bovenarm. Hij vertelde dat hij een paar jaar eerder ook even iets snel wilde doen en toen met zijn arm in een wals terecht kwam. “Wat heb ik een geluk gehad dat een collega bij het horen van mijn gegil niet is komen kijken, maar direct de noodstop heeft ingedrukt,” voegde hij eraan toe.

Het gesprek ging vervolgens over ‘even snel iets willen doen.’ Waardoor wordt het uitgelokt, wat kunnen de gevolgen zijn en welke bescherming is er mogelijk? Uiteraard zei het slachtoffer van het ongeval meteen dat je nooit iets even snel moet willen doen. Zo’n zwaar ongeval kan je dat in één keer afleren, maar hoe zorg je dat anderen die les leren? Vervolgens heb ik mensen die deze les al hadden geleerd en daar hun gedrag al (bijna) op hadden aangepast, uitgenodigd om te vertellen hoe ze dat gedaan hadden. Er werd zeer aandachtig naar hen geluisterd.

Daarna heb ik met een drietal tekeningen (zie hiernaast) aangegeven hoe het leerproces om jezelf op tijd af te remmen verloopt. Stel, je neemt je voor om nooit meer iets even snel te willen doen. Vraag aan de groep: “Helpt dat?” Antwoord: “Nee.” Want je doet even iets snel, en daarna denk je: waarom heb ik dat nu toch weer zo gedaan? Als je het vol kunt houden om jezelf die vraag elke keer te blijven stellen, kom je in fase 3. Dan hoor je jezelf denken dat je iets even snel wilt doen. Het stoplicht staat al op oranje en nu moet je kiezen: gas geven of remmen? Wil je jezelf afleren om iets even snel te doen, dan is de gouden regel: bij oranje altijd remmen in plaats van gas geven.

Je kunt elkaar ook helpen om bij oranje te remmen door in te grijpen als je merkt dat een collega iets snel wil doen: “Niks effe snel, remmen jij!” Omdat de man met het litteken zo gevoelig was geworden voor het woordje ‘even,’ is hem gevraagd om altijd te reageren als hij het iemand hoorde gebruiken.

« John Vollenbroek (Human Error Consultancy)